

Ας καλλιεργήσουμε το τάλαντο που μας δόθηκε

«Τα

τάλαντα...»

Πρόσεξε δέ ότι παντοῦ δέν ἀπαιτεῖ ἀμέσως αὐτά πού ἐνεπιστεύθη. Διότι εἰς τήν παραβολήν τοῦ ἀμπελῶνος (Ματθ. 21, 33), ἀφοῦ τόν παρέδωκεν εἰς τοὺς γεωργοὺς, ἀπεδήμησε. Καί ἐδῶ ἐνεπιστεύθη τά τάλαντα καί ἀπεδήμησε. Διὰ νά μάθης μ' αὐτό τήν μακροθυμίαν Του. Ἐγώ δέ νομίζω ὅτι λέγοντας αὐτά ὑπαινίσσεται καί τήν Ἀνάστασιν. Μόνον πού ἐδῶ δέν ἀναφέρονται πλέον γεωργοί καί ἀμπελών, ἀλλά ὅλοι εἶναι ἐργάται. Διότι δέν ἀναφέρεται μόνον στοὺς ἄρχοντας, οὔτε στοὺς Ἰουδαίους, ἀλλά σέ ὅλους. Καί ἐκεῖνοι μὲν πού προσφέρουν ὁμολογοῦν μέ εὐγνωμοσύνη καί τά ἰδικά τους, ἀλλά καί ὅσα τοὺς ἔδωκεν ὁ δεσπότης. Ἔτσι ὁ μὲν ἕνας λέγει: «Κύριε, πέντε τάλαντα μοῦ ἔδωσες», ὁ δέ ἄλλος λέγει «δύο», δεικνύοντες ὅτι ἀπό Ἐκεῖνον ἔλαβαν τό κεφάλαιον τῆς ἐργασίας των, καί Τοῦ ἀναγνωρίζουν μεγάλην χάριν, καί ἀποδίδουν τό πᾶν εἰς Αὐτόν.

Τί λέγει λοιπόν ὁ δεσπότης; **«Εὗγε, δοῦλε καλέ»** (διότι αὐτό εἶναι ἴδιον τοῦ ἀγαθοῦ, τό νά βλέπη εἰς τόν πλησίον) **«καί πιστέ· εἰς ὀλίγα ἐφάνηκες πιστός, εἰς πολλά θά σέ ἐγκαταστήσω. Εἵσελθε εἰς τήν χαράν τοῦ Κυρίου σου»**, δηλώνων μέ τήν ἀπάντησιν αὐτήν ὅλην τήν μακαριότητα. Δέν μιλάει ὅμως καί ὁ ἄλλος ἔτσι, ἀλλά πῶς; **«Ἐγνώριζα ὅτι εἶσαι σκληρός ἄνθρωπος καί ὅτι θερίζεις ἐκεῖ ὅπου δέν ἔσπειρες καί μαζεύεις ἐκεῖ ὅπου δέν ἐσκόρπισες. Καί ἐπειδή ἐφοβήθηκα, ἔκρυπα τό τάλαντόν σου. Ὅριστε, πάρε πίσω αὐτό πού εἶναι ἰδικόν σου»**

. Τί τοῦ ἀπαντᾷ λοιπόν ὁ Δεσπότης; «Ἐπρεπε νά βάλης τά χρήματά σου στούς τραπεζίτας», δηλαδή, ἔπρεπε νά ὁμιλήσῃ, νά παραινέσῃ, νά συμβουλεύσῃ. Ἀλλά δέν πείθονται; Αὐτό δέν ἀφορᾷ ἐσένα. Τί θά μπορούσε νά γίνῃ περισσότερο λογικό ἀπό αὐτό;

Οἱ ἄνθρωποι ὅμως δέν κάνουν ἔτσι, ἀλλά καθιστοῦν ὑπεύθυνον τοῦ ἀπαιτουμένου εἰσοδήματος τόν ἴδιον τόν δανειστήν των. Αὐτός ὅμως δέν ἐνεργεῖ ἔτσι, ἀλλά λέγει ὅτι σύ ἔπρεπε νά πληρώσῃς καί νά μοῦ ἐπιστρέψῃς τό ἀπαιτούμενον κέρδος. «Καί ἐγώ θά τά ἔπαιρνα πίσω μέ τόκον»· τόκον ἐννοώντας τήν ἐπίδειξιν τῶν ἔργων. Σύ ἔπρεπε νά κάμῃς τό εὐκολώτερον καί νά ἀφήσῃς τό δυσκολώτερον εἰς ἐμέ. Ἐπειδή λοιπόν δέν ἔκαμεν αὐτό, λέγει: «Πάρετε τό τάλαντον ἀπό αὐτόν καί δώστε το εἰς ἐκεῖνον πού ἔχει τά δέκα τάλαντα, διότι εἰς ἐκεῖνον πού ἔχει θά δοθοῦν καί ἄλλα καί θά περισσεύσουν. Ὅμως ἀπό ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος δέν ἔχει, θά τοῦ ἀφαιρεθῇ καί αὐτό πού ἔχει».

Τί σημαίνει λοιπόν αὐτό; Ἐκεῖνος πού ἔχει τό χάρισμα τοῦ λόγου καί τῆς διδασκαλίας διά νά ὠφελῇ καί δέν χρησιμοποιεῖ τό χάρισμά του, θά χάσῃ καί τό χάρισμα. Ἐνῷ ἐκεῖνος πού καταβάλλει προσπάθειαν, θά δεχθῇ περισσοτέραν δωρεάν, ὅπως ἐκεῖνος χάνει καί αὐτό πού εἶχε λάβει. Δέν περιορίζεται ὅμως μόνο μέχρις ἐδῶ ἡ ζημιὰ γιά ὅποιον δέν ἐργάζεται, ἀλλά τόν ἀναμένει καί βαριά τιμωρία καί μαζί μέ τήν τιμωρία καί ἡ ἀπόφασις ἡ ὁποία εἶναι γεμάτη μέ βαριά κατηγορία. Διότι λέγει: «Τόν ἄχρηστον δοῦλον ρίξτε τον ἔξω στό σκοτάδι, ὅπου θά ὑπάρχῃ τό κλάμα καί τό τρίξιμο τῶν ὀδόντων».

Εἶδες ὅτι ὄχι μόνο ἐκεῖνος πού ἀρπάζει καί εἶναι πλεονέκτης, οὔτε ἐκεῖνος πού κάμνει κακά, ἀλλά τιμωρεῖται μέ τήν ἐσχάτη τιμωρίαν καί ἐκεῖνος πού δέν κάμνει ἀγαθές πράξεις. Ἄς ἀκούσωμεν λοιπόν τά λόγια αὐτά. Ὅσο εἶναι καιρός ἄς φροντίσουμε γιά τή σωτηρία μας. Ἄς πάρουμε λάδι στίς λαμπάδες.

Ἄς καλλιεργήσουμε τό τάλαντο. Διότι ἐάν ἀμελήσουμε καί ἐάν διερχώμεθα τό χρόνο μας ἐδῶ χωρίς νά ἐργαζώμεθα, δέν θά μᾶς ἐλεήσῃ κανεῖς ἐκεῖ, ἔστω καί ἂν χύσουμε μύρια δάκρυα. Ἐκατηγόρησε τόν ἑαυτόν του καί ἐκεῖνος πού εἶχε βρωμερά ἐνδύματα, ἀλλά δέν ὠφέλησε τίποτε. Ἐπέστρεψε καί ὅ,τι τοῦ ἐνεπιστεύθη καί ἐκεῖνος πού εἶχε λάβει τό ἕνα τάλαντο, καί ὅμως καταδικάστηκε. Παρεκάλεσαν καί οἱ παρθένοι καί ἦρθαν καί χτύπησαν τήν πόρτα, ἀλλά μάταια. Γνωρίζοντας λοιπόν αὐτά, ἄς καταθέσουμε καί χρήματα καί προθυμία καί προστασία καί ὅλα διά τήν ὠφέλειαν τοῦ πλησίον. Διότι τάλαντα ἐδῶ εἶναι ἡ δυνατότητα πού διαθέτει καθένας, εἴτε γιά νά προστατεύσει, εἴτε σέ χρήματα, εἴτε δυνατότητα διδασκαλίας, εἴτε εἰς ὁποιοδήποτε παρόμοιο πρᾶγμα.

Ἄς μή προφασίζεται κανεῖς ὅτι ἕνα μόνο τάλαντο ἔχω καί δέν μπορῶ νά κάμω

τίποτε. Διότι μπορείς και μέ ένα να προκόψεις. Δεν είσαι πτωχότερος από εκείνη την χήρα (Μάρκ. 12, 42). Δεν είσαι περισσότερο άκαλλιέργητος από τόν Πέτρον και τόν Ίωάννην (Πράξ. 3, 6), οί όποίοι και άπειροι ήσαν και άγράμματοι, άλλ' όμως έπειδή έδειξαν προθυμία και έκαναν τά πάντα διά τό κοινόν συμφέρον, κέρδησαν τούς ουρανούς. Διότι **τίποτε δεν αγαπά ό Θεός τόσο, όσο τό να ζούμε και να κάνουμε ότι καλό μπορούμε για τούς άλλους.**

Γι' αυτό μάς έδωσε ό Θεός τή δυνατότητα τοῦ λόγου, και τά χέρια και τά πόδια και τή σωματική δύναμι και τόν νοῦν και τήν φρόνησιν, διά να τά χρησιμοποιήσουμε όλα αυτά και διά τήν ιδικήν μας σωτηρίαν, αλλά και για τήν ωφέλεια τοῦ πλησίον. Διότι ό λόγος δεν είναι χρήσιμος μόνον διά να ὑμνοῦμε και εύχαριστοῦμε, άλλ' είναι χρήσιμος και για να διδάσκουμε και να συμβουλευόμαστε.

Και εάν μέν τόν χρησιμοποιήσουμε για αυτό τό σκοπό, μιμούμεθα τόν Δεσπότη. Εάν όμως όχι, τότε μιμούμεθα τόν διάβολον. Διότι και ό Πέτρος, όταν μέν ώμολόγησε τόν Χριστό, έμακαρίσθη έπειδή ώμολόγησε τά λόγια τοῦ Πατρός (Ματθ. 16, 16-18), ένῶ όταν παρεκάλεσε τόν Κύριον να άποφύγη τήν σταύρωσιν, έπετιμήθη πολύ, διότι έφρόνει εκείνα πού άρέσουν στό διάβολο (Ματθ. 16, 22-23). Και αν γι' αυτό πού ειπε τότε από άγνοια ό Πέτρος τόση ήταν ή κατηγορία, ποία συγγνώμη θά έχουμε έμείς, όταν άμαρτάνωμε πολύ και εκούσια;

Άς όμιλήσουμε λοιπόν έτσι, ώστε από τήν όμιλία μας να γίνωνται φανερά τά λόγια τοῦ Χριστοῦ. Διότι δεν λέγω τά λόγια τοῦ Χριστοῦ, εάν πῶ μόνο «*σήκω και περπάτησε*» (Πράξ. 3, 6), ούτε αν ειπω «*Ταβιθά σήκω*» (Πράξ. 9, 40). Αλλά πολύ περισσότερο, όταν ένῶ μέ βρίζουν εύλογῶ. Ένῶ μέ άπειλοῦν προσεύχομαι ὑπέρ εκείνου πού μέ άπειλεῖ (Ματθ. 5, 44).

Άλλοτε μέν λοιπόν έλεγα ότι ή γλῶσσα μας είναι χέρι τό όποιο ψαύει τά πόδια τοῦ Θεοῦ. Τώρα όμως μέ πολλήν έπίτασιν λέγω, ότι ή γλῶσσα μας είναι γλῶσσα, πού μιμεῖται τήν γλῶσσα τοῦ Χριστοῦ, όταν βέβαια έπιδεικνύη τήν πρέπουσα προσοχή, όταν λέμε όσα Έκεῖνος θέλει. Ποία δέ είναι αυτά πού Έκεῖνος θέλει να λέμε; Είναι τά γεμᾶτα έπιείκεια και πραότητα λόγια. Όπως λοιπόν μιλοῦσε και Έκεῖνος, λέγοντας σ' αυτούς πού Τόν ὕβριζαν: «*Εγώ δεν έχω δαιμόνιον*» (Ματθ. 11, 18), και άλλοῦ: «*Εάν μίλησα κακῶς όμολόγησε τό κακό πού ειπα*» (Ίω. 18, 23). Εάν έτσι μιλάς και σύ, αν μιλάς άποβλέποντας στήν διόρθωσι τοῦ πλησίον, έχεις γλῶσσα πού μοιάζει μέ τή γλῶσσα τοῦ Χριστοῦ. Και αυτά τά λέγει ό Ίδιος ό Θεός, μέ τό να λέει: «*αὐτός πού βγάζει έντιμο από ανάξιο, είναι σάν στόμα μου*» (Ίερ. 15, 19).

Όταν λοιπόν ή γλῶσσα σου είναι όπως ή γλῶσσα τοῦ Χριστοῦ, και τό στόμα σου γίνη στόμα τοῦ Πατρός, και είσαι ναός τοῦ Αγίου Πνεύματος, τότε μέ ποία τιμή θά μπορούσε να συγκριθῇ αυτή; Διότι ούτε εάν τό στόμα σου ήταν φτιαγμένο από

χρυσάφι, ούτε ἂν ἦταν ἀπό πολυτίμους λίθους, θά ἔλαμπε τόσο, ὅπως λάμπει τώρα, πού φωτίζεται ἀπό τόν κόσμο τῆς ἐπιεικείας. Διότι τί εἶναι πιό ποθητό ἀπό ἕνα στόμα πού δέν ξέρει νά βρίζει, ἀλλά ἔχει μάθει νά εὐλογῇ καί νά καλομιλάει; Ἐάν δέ δέν ἀνέχεσαι νά εὐλογῇς ἐκεῖνον πού σέ καταρᾶται, τότε σιώπα, καί αὐτό κάμε το στήν ἀρχή.

Ἐπειτα βαδίζοντας στήν ὁδὸ καί προσέχοντας, θά φτάσης καί σ' ἐκεῖνο καί θά ἀποκτήσης στόμα τέτοιο σάν αὐτό πού ἀναφέραμε προηγουμένως. Καί μή νομίσης πῶς εἶναι τολμηρό αὐτό πού εἶπα. Διότι **ὁ Δεσπότης εἶναι φιλόανθρωπος καί αὐτό θά σοῦ δοθῇ σάν δῶρο τῆς ἀγαθότητάς Του**. Τολμηρό εἶναι νά ἔχη στόμα πού νά μοιάζει στό διάβολο, νά ἔχη γλῶσσα ὅμοια μέ τοῦ πονηροῦ δαίμονα, ἰδιαίτερα μάλιστα ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος συμμετέχει σέ τόσο μεγάλα μυστήρια καί κοινωνεῖ τήν ἴδια τήν Σάρκα τοῦ Δεσπότη.

Ἐχοντας λοιπόν στό νοῦ σου αὐτά, γίνε ὅπως ταιριάζει σέ Ἐκεῖνον ὅσο μπορεῖς. Ὅταν λοιπόν γίνης ὅμοιος μέ Αὐτόν, δέν θά μπορέση ὁ διάβολος πλέον νά σέ ἰδῇ κατά πρόσωπον. Διότι διακρίνει στή μορφή σου τόν χαρακτήρα τόν βασιλικόν. Γνωρίζει τά ὅπλα τοῦ Χριστοῦ, μέ τά ὁποῖα ἠττήθηκε. Καί ποῖα εἶναι αὐτά; Ἡ ἐπιείκεια καί ἡ **πραότης**. Διότι, ὅταν κατά τούς πειρασμούς τόν ἐξέσχισεν στό ὄρος καί τόν ἐξέπληξε (Ματθ. 4, 1-11), δέν ἦταν γνωστό, ὅτι ἦταν ὁ Χριστός, ἀλλά τόν ἔδιωξε μέ τά λόγια μόνον. Τόν νίκησε μέ τήν ἐπιείκεια, τόν κατετρόπωσε μέ τήν πραότητα. Αὐτό κάμε καί σύ. Ὅταν δῆς ἄνθρωπο ὁ ὁποῖος ἐγίνε διάβολος καί σέ πλησιάζει, ἔτσι νίκησέ τον καί σύ. Σοῦ ἔδωσε ὁ Χριστός τήν δύναμη νά Τοῦ μοιάσης ὅσο ἐξαρτᾶται ἀπό σένα. Μή φοβηθῇς ἀκούοντας τοῦτο. Φόβος εἶναι νά μή γίνης ὅπως ἐκεῖνος.

Μίλησε λοιπόν ὅπως Ἐκεῖνος καί Τοῦ ἔμοιασες σ' αὐτό, στά ἀνθρώπινα βέβαια μέτρα. Γι' αὐτό εἶναι ἀνώτερος ἐκεῖνος πού μιλάει ἔτσι, παρά ἐκεῖνος πού προφητεύει. Διότι ἡ μέν προφητεία ὁλόκληρος εἶναι χάρισμα. Ἐνῶ ἐδῶ, τό νά μιλᾷς δηλαδή ὅπως ὁ Χριστός, χρειάζεται καί κόπος δικός σου καί ἰδρώτας. **Δίδαξε τήν ψυχὴν σου νά σοῦ διαπλάσσει τό στόμα ἔτσι, πού νά μοιάζῃ μέ τό στόμα τοῦ Χριστοῦ**. Γιατί μπορεῖ ἐάν θέλῃ καί αὐτό νά κατορθώσῃ. Γνωρίζει τόν τρόπο, ἂν δέν εἶναι ράθυμη. Καί πῶς διαπλάσσεται τέτοιο στόμα; Μέ ποιὰ χρώματα; Μέ ποιό ὑλικό; Μέ κανένα ὑλικό βέβαια καί χρῶμα, παρά μόνο μέ ἀρετὴ καί ἐπιείκεια καί ταπεινοφροσύνη.

Ἄς δοῦμε πῶς **διαπλάσσεται καί τό στόμα τοῦ διαβόλου, γιά νά μή φτιάξουμε ποτέ κάτι τέτοιο. Πῶς πλάσσεται λοιπόν; Μέ κατάρεις, μέ ὕβρεις, μέ βασκανίες, μέ ἐπιорκίες**. Διότι ὅταν κάποιος χρησιμοποιοῖ τά λόγια τοῦ διαβόλου παίρνει καί τήν γλῶσσαν του. Ποῖαν λοιπόν συγχώρηση θά ἔχουμε, ἢ μᾶλλον ποῖα τιμωρία δέν θά ὑποστοῦμε, ὅταν ἐπιτρέπουμε στή γλῶσσα, μέ τήν

όποια άξιωθήκαμε νά γευθοῦμε τῆς Σαρκός τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, νά χρησιμοποιῇ λόγια τοῦ διαβόλου;

Ἄς μή τῆς ἐπιτρέψουμε λοιπόν, ἀλλά ἄς καταβάλουμε κάθε προσπάθεια νά τήν ἐκπαιδεύσουμε νά μιμῆται τόν Δεσπότην της. Διότι ἄν τήν διδάξωμε αὐτό, μέ πολλή παρρησία θά μάς τοποθετήσῃ στό Βῆμα τοῦ Χριστοῦ. Ἐάν κανεῖς δέν γνωρίζῃ νά μιλάῃ ἔτσι, οὔτε ὁ Κριτής θά τόν ἀκούσῃ. Γιατί ὅπως, ὅταν συμβῇ νά εἶναι Ρωμαῖος ὁ δικαστής, δέν θά καταλάβῃ τί λέει ἐκεῖνος πού ἀπολογεῖται καί δέν γνωρίζει νά μιλάει Ρωμαϊκά, ἔτσι καί ὁ Χριστός. Ἄν δέν μιᾶς μέ τό δικό Του τρόπο, δέν θά σέ ἀκούσῃ, οὔτε θά σέ προσέξῃ. Ἄς μάθουμε λοιπόν νά μιᾶμε ἔτσι, ὅπως συνήθισε νά ἀκούῃ ὁ Βασιλιάς ὁ δικός μας. Ἄς προσπαθήσουμε νά μιμούμεθα τήν γλῶσσαν Ἐκείνη.

Καί ἄν βρεθῇς σέ πένθος, πρόσεχε νά μή σοῦ διαστρεβλώσῃ τό στόμα ἡ μεγάλη λύπη, ἀλλά νά μιλήσῃς ὅπως ὁ Χριστός. Διότι ἐπένθησε καί Αὐτός τόν Λάζαρον (Ἰω. 11, 33-35) καί τόν Ἰούδα. Ἄν βρεθῇς σέ φόβο, φρόντισε πάλιν νά μιλήσῃς ὅπως Ἐκεῖνος. Διότι βρέθηκε καί Αὐτός σέ φόβο γιά σένα «κατ' οἰκονομίαν». Εἶπέ καί σύ: **«Ἄς μή γίνῃ ὅμως τό θέλημά μου ἀλλά τό δικό σου»** (Λουκᾶ 22, 42). Καί ὅταν κλαῖς, δάκρυσε ἡρεμα ὅπως Ἐκεῖνος. Καί ὅταν βρεθῇς σέ σκευωρίες καί λύπη, καί αὐτά ἀντιμετώπισέ τα ὅπως ὁ Χριστός. Διότι καί μηχανορραφίες ἀντιμετώπισε καί λυπήθηκε, ἀλλά εἶπε: *«Ἡ ψυχή μου εἶναι λυπημένη μέχρι θανάτου»* (Ματθ. 26, 38). Καί σοῦ χάρισε ὅλα τά ὑποδείγματα, διά νά τηρῇς αὐτά «ὡς μέτρον» καί νά μή καταστρατηγῇς τούς κανόνες, πού σοῦ ἔχουν δοθῇ.

Ἔτσι θά μπορέσῃς νά ἔχῃς στόμα, ὅμοιο μέ τό στόμα Ἐκείνου. Ἔτσι, ἐνῶ θά βαδίζῃς ἐπάνω στή γῆ, θά ἐπιδεικνύῃς σέ μάς γλῶσσα ὅμοια μέ τήν γλῶσσαν Ἐκείνου πού βρίσκεται στόν οὐρανό, διατηρώντας τό μέτρο στή λύπη , στήν ὀργή, στό πένθος, στήν ἀγωνία. Πόσοι ἀπό σᾶς εἶναι ἐκεῖνοι πού ἐπιθυμοῦν νά ἰδοῦν τήν μορφήν Του; Νά λοιπόν, ὅτι εἶναι δυνατόν ὄχι μόνον νά Τόν δοῦμε, ἀλλά καί νά γίνουμε ὅμοιοι μέ Αὐτόν, ἄν προσπαθήσουμε.

Ἄς μὴν ἀναβάλλουμε λοιπόν. Διότι δέν ἀγαπᾷ τόσον τό στόμα τῶν προφητῶν, ὅσον ἐκεῖνο τῶν ἐπεικῶν καί πράων ἀνθρώπων. «Πολλοί», λέγει, «θά μοῦ ποῦν: Δέν προφητεύσαμε στό ὄνομά Σου; Καί ἐγώ θά τούς εἰπῶ: Δέν σᾶς γνωρίζω» (Ματθ. 7, 22). Τό δέ στόμα τοῦ Μωυσέως, ἐπειδή ἦταν πολύ ἐπεικῆς καί πράος (διότι «ὁ Μωυσῆς», λέγει, «ἦταν ἄνθρωπος πράος περισσότερο ἀπό ὅλους τούς ἀνθρώπους τῆς γῆς» Ἀριθμ. 12, 3), τόσο πολύ τό ἀγαποῦσε, ὥστε νά πεῖ: «ὠμιλοῦσε ἀπό πολύ κοντά, στόμα μέ στόμα, ὅπως μιλάει ἕνας φίλος μέ τόν φίλο του» (Ἐξ. 33, 11 καί Ἀριθμ. 12, 8). Δέν θά δίνεις ἐντολές στούς δαίμονες τώρα, ἀλλά θά διατάσσης τότε ἐκεῖ τό πῦρ τῆς γεέννης, ἐάν βέβαια ἔχης τό στόμα σου ὅμοιο μέ τό στόμα τοῦ Χριστοῦ.

Θά διατάσσης τήν ἄβυσσο τοῦ πυρός καί θά λέγης: «Σιώπα φιμώσου» (Μάρκ. 4, 39), καί μέ πολλήν παρρησία θά ἀνέβης στούς οὐρανούς καί θά ἀπολαύσης τή βασιλεία, τήν ὁποία εἶθε νά ἐπιτύχουμε ὅλοι ἐμεῖς, μέ τήν Χάρη καί φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, στόν Ὅποῖον ἀνήκει, μαζί μέ τόν Πατέρα καί τό Ἅγιον Πνεῦμα, ἡ δόξα, ἡ δύναμη, ἡ τιμή, τώρα καί πάντοτε καί στούς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου

Πηγή: xristianos.gr